

ἀντικείμενα πάσης φροντίδος των, περιμένοντες ἀνυπομόνως τὴν ἐμφάνησιν των χιόνων ἥτις μέλλει νὰ τοὺς ἐπανάφερῃ εἰς τὴν κοιλάδα, πλησίον τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων των.

(Magasin pittoresque).

ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΝΟΡΜΑΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΘΕΑΤΡΟΝ.

Ἀείποτε ἰθεωρήσαμεν τὴν ἀποστολὴν τοῦ κριτικοῦ ὡς ἀληθῆ ἱερωσύνην. Καὶ τῷ ὄντι, ὁ κριτικὸς, ὁ σπουδαίως δρατινόμενος τῆς κλήσεώς του, δὲν ἐκτελεῖ τὸ χρέος τοῦ ἱερέως διὰ τῶν συμβουλῶν, τῶν ἐμφυχώσεων, τῶν προτροπῶν, τῆς ἐξετάσεως τῶν ἐλαττωμάτων καὶ τῶν μείσων τῆς διορθώσεως αὐτῶν; Καὶ πάλιν δὲν εὐρίσκεται εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ ἱερέως θέσιν κατὰ τὴν ἀδιάφορον πρὸς ἅπαντας αὐστηρότητα; Ἡ μήπως πρὸς τὸ λέγειν εἰς τοὺς γνωρίμους, τοὺς φίλους, τὰς περὶ τῶν συγγαγμάτων αὐτῶν, καὶ προτερημάτων, καὶ ἰδίων κρίσεις, δὲν σὰς φαίνεται ἀπαιτουμένη ἰση γενναϊότης, ὅση καὶ εἰς τὸν ἱερέα, τὸν ἐπισκεπτόμενον ἀσθενεῖς, τὸν ἐξομολογοῦντα ἀσθενεῖς;

Αἱ παρατηρήσεις αὗται ὑποβάλλονται τῶρα εἰς τὰς ἀχαριστίας, δι' ἧς ἀνταμοιβέται ὁ κριτικὸς ἀπαράλλακτα, καθὼς καὶ ὁ ἱερεὺς, τῆς ἀχαριστίας ὅχι μόνον ἐκείνων, εἰς τοὺς ὁποίους δίδει συμβουλὰς φρονίμους, ἐξετάζει ἐν συνειδήσει τὰ συγγράμματα, τὰς ἐμπνεύσεις, καὶ δεικνύει τὸ πεδίον τῆς ἀληθείας διὰ τῆς λογικῆς, τῆς συμπαραβολῆς, καὶ τέλος διὰ παντὸς τοῦ δυναμένου νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν σχετικὴν αὐτοῦ γνώμην, ἀλλὰ καὶ ἐκείνων, εἰς τοὺς ὁποίους ἐπιδαψιλεύει τὸ ὀνομαστικὸν ἅπαν τῶν ἐπαίων.

Ὁ κριτικὸς — καὶ ἐννοοῦμεν ἐνταῦθα τὸν ἐμφρονα, τὸν ἀμερόληπτον, τὸν εὐμενῆ, ἔτοιμον ν' ἀναγνωρίσῃ λάθην, καὶ νὰ ὑποστηρίξῃ τὰς προόδους ἐκείνων, τῶν ὁποίων ἐπιτηρεῖ τὸ σταθίδιον, οὐχὶ δὲ τὸν δύστροπον, καὶ κακὸν μὲν γνώμην καὶ ὑποχονδρίαν, ἀδιακόπως δὲ διεξίθην καὶ ἀριστερόθεν ἐπηρεάζομενον — ὁ κριτικὸς, λέγομεν, ὁ ὑπερέρων ἐνίοτε τοιαύτας ἀδικίας, οὐδέποτε εἶναι εὐτυχέστερος εἰμὴ, ὅταν βλέπῃ, ὅτι παραδέχονται καὶ ἀκολουθοῦσι τὰς συμβουλὰς αὐτοῦ· καὶ τότε αἰσθάνεται στιγμὰς εὐτυχίας, οἷτος ὁ ἱατρός, ὁ ἰάσας ἀσθενῆ. Τοῦτο εἶναι ἡ μόνη αὐτοῦ ἀνταμοιβή. — Ἡ τελευταία παράστασις τῆς *Κ. Αἰμιλίας Κομνηνῆς* μεγάλῃν μᾶς ἐπροξένησεν εὐχαρίστησιν. Ἡ θαυμαστικὸς εὐφρα, ἡ ἐμπνευστικὸς, τὸ τραγικὸν μεγαλεῖον, ἡ φωνητικὴ ἐντέλεια, τῆς ὁποίας τὰ τρανώτατα δείγματα ἔδειξε καὶ ἀλλαχοῦ μὲν, μάλιστα δὲ ἐν τῇ παραστάσει τῆς *Νόρμας*, μᾶς φέρουσιν εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην, ἐν ᾗ οἱ τετριμμένοι ἔπαινοι εἶναι ἀνεπαρκεῖς, ἐν ᾗ μία μόνη ἱθιότης; πρέπει νὰ σημειωθῇ, περιλαμβάνουσα ἅπασας, — ἡ τελειότης!

Ναί, — καὶ μὴ πρὸς βέρος τῶν δυσιρόπων, τῶν ill-temperid, τῶν φθονερῶν. — Ναί ἡ *Κ. Κομνηνῆ* εἶναι τεχνίτις *μεγαλοφυῆς*! Ἄπαντες οἱ εἰ-

δόντες αὐτὴν τὸ παρελθὸν Σίββητον παριστῶσαν τὴν *Νόρμαν*, ἅπαντες οἱ, καθὼς ὑμεῖς, ἐπισκοπήσαντες αὐτὴν ἐν τῇ τόσῃ μεγάλῃ, τόσῃ ὠραίᾳ, τόσῃ πρωτοτύπῳ ἀντιλήψει τοῦ δράματος ἐκείνου· ἅπαντες οἱ δυνθέντες νὰ θαυμάσωσι τὸ εὐγενὲς καὶ ἀξιομυτικὸν τῶν θέσεων καὶ τῆς μορφῆς αὐτῆς, ὅτι εἶναι ἡ *ἱέρεια*, ἐνώπιον τῆς ὁποίας λαὸς ὅλος κύπτει τὸν αὐχέναν· ἡ θαυμαστικὸς εὐκολία, μετ' ἧς ἐκφράζει ὅτι μὲν τὰ ζωηρὰ καὶ ὀξέα, ὅτε δὲ τὰ ἡμέρα καὶ προσήνη πάθη τῆς *γυναικὸς* τὸ αἶσχος, αἱ τύψεις τοῦ συνειδότος, τὰ ὁποῖα ἐν τῇ μορφῇ αὐτῆς λαμβάνουσι διαστάσεις τοσοῦτον κλασικὰς· τὸ μέγεθος, τὸ ἀξίωμα, τὸ σεμνόν, εἰς ᾧ αὐτὴ ὑποβάλλεται, ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτῆς γέμει αἰσθημάτων τσοῦτων ἀντιθέτων· ἅπαντες οὗτοι βεβαίως ὁδὸ ἀνεγώρισαν μετ' ἡμῶν, ὅτι ἡ νέα ἐκείνη γυνὴ εἶναι μεγάλη τραγωδός· καὶ τὸ ἀνεγώρισαν διότι κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην ὑπῆρξεν ὁμοφροσύνη γενικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ἡ δὲ κριτικὴ δὲν ὑπολείπεται, εἰμὴ νὰ ὑποδείξῃ τὸ γεγονός.

Ἄλλ' ἡ *Νόρμα* εἶναι δράμα; ὁ λόγος εἶναι περὶ παραστάσεως ὑποκριτῆς; ἡ μήπως ὁμιλοῦμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν περὶ τῆς *Νόρμας*, τοῦ μελοδράματος τοῦ Βελλίνι καὶ τῆς *Κομνηνῆς*;

Ἡ ἐρώτησις αὕτη δὲν γίνεται ὑφ' ἡμῶν καὶ μόνων· δίδει πλεῖστοι τῶν φίλων μας παρατηροῦσιν, ὅτι εἰς τὸ τέλος τοῦ θεάτρου δὲν εἰςευρον, ἀ· παρευρέθησαν εἰς δράμα ἢ εἰς μελόδραμα.

Ἐκ τούτου ὅμως ὀλιγώτερον δὲν ἰθαυμάσαμεν τὴν τραγωδίστριαν, ἥτις κατ' οὐδὲν εἶναι τῆς ὑποκριτῆς κατωτέρα.

Ἡ *Αἰμιλία Κομνηνῆ* ἐν τῇ *Νόρμα* ἐδυνήθη νὰ δείξῃ ἅπασαν αὐτῆς τὴν τραγωδικὴν ἀξίαν.

Τὰ πρότερον παραστηθέντα δράματα ἀπέδειξαν ἀρκούντως τὴν μεγάλην ἰσχύν, τὴν βελθεῖαν ἐκφρασιν τῆς φωνῆς τῆς *Κομνηνῆς*· ἀλλ' ἐν τῇ *Νόρμα*, τῆς ὁποίας αἱ μακρὰ μελωδίαι, αἱ φωνητικαὶ δυσκολίαι, τὸ ἀνθηρόν καὶ ἐπαφρόδιτον ἀποτελοῦσι μελόδραμα μεγίστης φωνητικῆς ἀξίας, ἡ *Αἰμιλία Κομνηνῆ* ἔδειξεν πᾶν ὅτι δύναται ἡ σπουδὴ, ἐνωμένη μετ' οὐδὲν σπανίας φυσικὰς διαθέσεις.

Τοιαύτη δὲ ἡ ἰσοτενία αὐτῆς, εἰς μόνον εἰς τὴν *Γρίζην* μέχρι τοῦδε ἐγνωρίζομεν· αἰσθησις τοῦ καλοῦ τελεία, αἱ ὁρμαὶ τοῦ πάθους, ὁ τόνος ἐρωτικὸς περιπαθοῦς, οἱ κομψισμοί, ἡ τόσον καθαρὰ mezza voce, ἅπαντα ἐκεῖνα τὰ θαυμάσια, τὰ ὁποῖα ἐν τῇ παραστάσει τῆς *Νόρμας* ἐπέδειξεν ἡ *Αἰμιλία Κομνηνῆ*, τὴν κατατάττει εἰς τὴν χορίαν τῆς ὀλιγαριθμοῦ πλειάδος τῶν συγχρόνων ὑποκριτῶν.

Τὴν ἐσπέραν ἐκείνην δὲν ὑπῆρχε πλέον ἡ ὑπερβολὴ τῶν σχημάτων, αἱ ἐπιτετηδευμένα ἐκφράσεις· ὅχι· τὰ πάντα αὐτόματα, τὰ πάντα θαυμασίας ἐμπνεύσεις.

Ἰδοὺ λοιπὸν διπλοὺς θρίαμβος.

Καὶ ποῖον εἶναι τὸ ὄν, τοῦ ὁποίου ἡ εὐφρα τοσοῦτον ἐκίνησε τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν, τοῦ ὁποίου θαυμάζομεν ἐνταυτῷ τὴν φωνήν, τὸ ἄσμα, τὴν παράστασιν; γυνὴ νερὰ, ἀν' ὅχι καὶ ὠραία, γεννήσεως μὲν πατρίδα λαβοῦσα τὰς μαγικὰς καὶ περιπέτους τοῦ Ἄρνου ὄχθας,

ἐπαγγελίας δὲ τὴν μεγαλοφυΐαν τῆς τέχνης αὐτῆς, καὶ αἰσθῆσιν τοῦ καλοῦ καὶ κρίσει, χειραγωγούσαν τὴν μεγαλοφυΐαν.

Α. Γ. Γ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΥΜΟΡΦΟΥ ΚΥΡΙΑΣ.

—ο—

Ἐξ ἑῖς Παρισίους, κατὰ τὸ ἔτος 1835 μαρτυρεῖται, χήρα καὶ πλουσία· εἶχε τὴν ὠραιότεραν κόμην, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς κατεῖχον τὸ θέλγητρον ἐκείνο τὸ τοσοῦτο σπάνιον εἰς τὰς γυναῖκας, — τὴν ἀφίλειαν. Λεπιοτάτη ἦτο ἡ μέση τῆς, μ' ὅλην τὴν ἡδυτάτην εὐσυχίαν τοῦ σώματός τῆς. Οἱ δάκτυλοί τῆς ἦσαν ῥοδόχροοι, οἱ δ' οὐχὲς τῆς μαργαρίτινοι· πόδα εἶχε τοσοῦτον μικρὰν, ὥστε ἐχάνετο εἰς τὰς πτυχὰς τῆς ἐσθῆτός τῆς, τέλος δὲ βραχίονας, — βραχίονας ἐξαισίους.

Ἡ εὐμορφὸς αὕτη γυνὴ ὠνομάζετο, κόρη ἔτι οὖσα, Ἐλωδία Νεβίλλη. Εἶχε σύζυγον Ἀγγλον τινὰ λίαν ξανθόν, λίαν σιωπηλόν, λίαν φλεγματικόν. Κατὰ τὸ δεκαετὲς διάστημα τῆς συμβιώσεώς των, ἐλάλει δις τὸ πολὺ τῆς ἐβδομάδος. Διῆγε δὲ ὅλον αὐτοῦ τὸν χρόνον, καπνίζων ἢ κυνηγῶν λαγῶους, ἢ ἀλλάζων περικνημίδας (guêtres) καὶ ἀναγινώσκων τὸν Νεύτονα καὶ τὰς νύκτας τοῦ Ἰουγκου. Ἦτο φύσεως θλιβερὰς καὶ θεωρηματικῆς, ζητῶν ἀπαύστως ἀγγέλους ἐν οὐρανῷ, μὴδὲ βλέπων ὅτι εἶχε τοιοῦτον ἐπὶ γῆς.

Μετὰ δέκα ἔτη τοῦ ἡσυχίου καὶ ἀνιαροῦ τοῦτου ὕμεναίου, Ὁ Κ. Βαρονέτος ἀπέθανεν ἀπὸ πληγῆς καὶ δυσπείαν. Ἡ δὲ μαρκτησία, μείνασα ἥδη χήρα, εἶδε συρρίψουσιν περὶ αὐτὴν πλῆθος θεραπευτῶν. Ἦν τόσον ὠραία, τόσον νέα, τόσον χαρμόσυτος, τόσον εὐτυχής, ὅτι ἀνέζη ἐν μέσῳ κόσμου διασκεδαστικωτέρου, ἢ ὅχι καλητέρου!

Ἐκ τῶν πολλῶν λάτρειών τῆς, εἰς μόνος ἐπροξένησε ζωηρὰν ἐντύπωσιν εἰς τὴν καρδίαν τῆς. Ἦν οὗτος ὁ νιώτατος πάντων καὶ ὁ μᾶλλον ἐρωτευμένος, εὐμορφὸς τις μελίχρους νεανίας, φέρων πυκνὸν καὶ στιλπνὸν γένειον, ἔχων βλέμματα πυρρός, δδόντας σμίλτου καὶ ἀνάστημα ἐπαφρόδιτον. Ὄνομαζετο κόμης Ὀνώριος Βαλταΐνης.

Ὁ Κ. Κόμης μετὰ τῆς εἰκοσαετοῦς καὶ τριακονταετοῦς ἡλικίας του, ἦτο τρομερὸς ἐργολάβος. Ἐκαμε πλεῖστα θύματα, ἐπραξε πλείστας γυναικοκτορίας, καὶ οὕτως ἐγένετο ὁ Λαοκλέας τοῦ προαστείου τοῦ Ἀγίου Γερμανοῦ, καὶ ἐφρόνει ἐκυτὸν πρὸ πολλοῦ ἄνθρωπον ἀπὸ τὰ βέλη τοῦ ἔρωτος, ὅτε μιᾷ ἐσπέρᾳ, ἐν τῷ Ἰταλικῷ θεάτρῳ, παρετήρησε πρωτομὴν ἀλασαστρίνην, ἐπὶ τῆς ὁποίας προσηλθόντο ἅπασαι αἱ διόπτραι. Εἶναι περιττὸν νὰ ἐπώμεν ὅτι εἰ ὠραῖοι ὄμοιοι, οὔτινες κατέθελξαν τὸν Κ. κόμητα ἦσαν οἱ τῆς Κ. Μαρκτησίας.

Τὸ συνεκίσειον ἀπεφασίσθη ἐν τάχει. Μία χῆρρα, ὅσην καὶ ἂν ἔχη καλλονήν, εἶναι ὀλιγώτερον ἀναποφάσιτος εἰς τὰ τῆς ὑπανδρείας, ἀπὸ μίαν κόρην. Ἡ μαρκτησία ἔγραψε λοιπὸν, ὅπως εὐρεθῇ ἐν τάξει διὰ τὴν γαμήλιον τελετὴν, εἰς τὸν δῆμαρχον τοῦ τμήματος, ὅπου ἐγεννήθη. Ἐπρόκειτο περὶ οὐσιώδους ἐγγράφου, τῆς πράξεως τῆς γεννήσεώς τῆς.

Οὐαί! ἡ καρδία τῆς δυστήνου γυναικὸς ἐπαλλεν ἰσχυρώτατα τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐφθασε τὸ περιμενόμενον ἔγγραφο! Ὁ μελλόνυμφος τὸ ἔλαβε καὶ τὸ ἀνέγνω μετ' ἀπεριγράπτου χαρᾶς. Ἡ μαρκτησία ὠχρίασεν ἐλαφρὰν ὠχρότητα.

— Θεέ μου! λέγει ὁ Κόμης, δὲν δύναμαι νὰ πιστέυσω εἰς τὴν εὐτυχίαν μου. Μὲ εἶχον βεβαιώσει, ψυχῇ μου! ὅτι ἦτο τριάκοντα πέντε ἔτων. Ἦτο συκοφαντία τὴν ὁποίαν ἀνέτερον τὰ θέλγητρά σου, τὸ δὲ ἔγγραφον τοῦτο μὲ δίδει τὴν ἐπίσημον ἀπόδειξιν.

Ἡ μαρκτησία ἐζήτησε τὸ ἔγγραφον τοῦτο, τὸ τόσον ὀλίθριον εἰς τὴν καλλονήν. Νίφος πορφυροῦν διεδέχθη ἐπὶ τοῦ γλυκυτάτου προσώπου τῆς τὴν πρὸ μικροῦ ὠχρότητα. Ἡ πράξις ἐφίρειν ὡς ἔτος γεννήσεως τὸ 1805.

— Ἐπεθύμουν, Ὀνώριε, νὰ ἤμην δέκα ἔτη ἀκόμη νεώτερα.

— Καὶ διατί, ὠραία φίλη μου;

— Διὰ νὰ δύναμαι νὰ σ' ἀγαπῶ πλείοτερον χρόνον.

Οἱ εὐτυχεῖς νέονυμφοι ἅμα μετὰ τὸν γάμον, ἀνεχώρησαν ἀπὸ Παρισίους καὶ μετέβησαν εἰς ῥωμανικὴν τινα τῆς Ἐλβετίας ἐσχόην, νὰ διέλθωσιν τὸν πρῶτον τῆς ὑπανδρείας των μῆνα, τὴν σελήνην τοῦ μέλιτος.

Τὴν ἐπιοῦσαν τῆς εἰς Παρισίους ἐπιστροφῆς τῆς νέας κομίσεως, ἡ θαλαμηπόλος ἀνήγγειλεν εἰς τὴν κυρίαν, ὅτι νεανίας τις εἰκοσαετῆς περίπου, ἐζήτηε νὰ τὴν ἰδῇ, διὰ κατεπαίγουσάν τινα ὑπόθεσιν..

— Τί μὲ θέλει; ἠρώτησε τὴν ὑπηρετρίαν τῆς ἡ κόμισσα.

— Ἀγνοῶ, κυρία, ἀπήντησεν ἡ παιδίσκη, ἦλθε περισσότερον ἀπὸ εἰκοσι φοραὶς, ἐνῷ ἐλείπετε, καὶ ἔφυγε πάντοτε, εἰς ἄκρον περιλυσος.

— Τίς νὰ ἦναι; εἶπεν ἡ κόμισσα, ἄς ἔλθῃ...

Ἡ θύρα ἤνοιξε καὶ εἰσῆλθεν ὁ ἄγνωστος νεανίας. Ἡ φυσιογνωμία του ἐξέφραζε τοσαύτην θλίψιν, ὥστε ἦτον ὅλος ἐλαγιαχὴ. Ἡ ἐνδυμασία του δὲν ἦτο μὲν ἄμειπτος, ἀλλὰ τὸ ὅλον του εἶχε τι, ὅπερ ὑπηγέρουε τὴν ὑπόληψιν καὶ τὸ σέβας.

Ἡ θαλαμηπόλος ἐξῆλθε κλείσασα τὴν θύραν· ἀλλὰ, περιέργως ὡς ὅλαι τοῦ εἶδους τῆς αἱ κόραι, ἐκόλλησε τὸ οὖς τῆς εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ κλειθροῦ, διὰ ν' ἀκροασθῇ. Μολαταῦτα ἡ περιέργειά τῆς ἱκανοποιήθη αἰετῶς, δὲν ἤκουσεν εἰμὴ λέξεις τινάς.

— Πρὸς θεοῦ, Κύριε, μὴ μὲ ἀφανίσῃς! ἐλεγεν ἡ νέα κόμισσα.

— Πλὴν, ἀντίλεγεν ὁ ἄγνωστος, ἐὰν ἀνακαλύψωσι τὰς συνεπείας τῆς ἀνοήτου παραδρομῆς μου, τί θὰ γίνῃ τὸ μέλλον μου;